

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:707

av Lars-Arne Staxäng (M)

Stärkt skydd av vittnens personuppgifter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förstärkt vittnesskydd och ett rättsväsende som tydligt markerar mot de som skrämmer vittnen, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vittnesskydd är ett skydd som ges till ett vittne som hotats eller riskerar att hotas före, under och efter rättegång. Oftast utförs skyddsarbetet av polisen. Hot mot vittnen förekommer bland annat i rättsfall som rör organiserad brottslighet. Detta var tidigare vanligt i gängmiljöer, men nu har detta spridit sig till att omfatta mer ringa brott som inte begåtts av den organiserade brottsligheten. Enligt en undersökning har 8 av 10 polisutredare tvingats lägga ner förundersökningar då vittnen inte har velat berätta om vad de sett.

Denna utveckling är inte acceptabel och riskerar att på sikt urholka rättsväsendet. Inte nog med att människor tappar tron på att rättsväsendet skapar trygghet kan det leda till att färre brott klaras upp när vittnesuppgifter inte framkommer. Det ska inte löna sig att hota och skrämma vittnen och deras familjer. Tvärtom måste rättsväsendet tydligt markera mot den eller de som försöker skrämma vittnen. En straffskärpning i detta sammanhang skulle vara välkommen. Att denna utveckling kunnat fortgå handlar i grunden om bristande respekt för rättsväsendet från de kriminellas sida. Det måste vara glasklart att den som ska känna otrygghet är den som begår brott – inte den som bidrar till att klara upp brott och ställer upp för samhället.

Vitnesskyddet kan bestå av olika åtgärder som flytt till en ny, hemlig adress, skrivning på gammal adress, byte av telefonnummer, polisbevakning, och i vissa länder till och med namnbyte.

Människor som bevittnar ett brott måste kunna lita på rättsväsendet. Det är en jobbig upplevelse i sig att vittna och konfronteras med gärningsman eller gärningsmän. Att kriminella försöker tysta vittnet genom att söka upp dem i sitt hem kan leda till att vittnesmål inte kommer fram samtidigt som en familj tvingas leva i otrygghet och rädsla.

År 2012 motionerades i riksdagen om förstärkt vittnesskydd, med det blev dessvärre avslag. Så här kan det inte fortsätta, det är dags att ompröva tidigare beslut. En viktig pusselbit är att alliansregeringen gav i uppdrag till Brottsoffermyndigheten att utreda vittnesstödsverksamheten, och detta arbete ska redovisas den 30 november 2015. Rättsväsendet måste skapa trygghet och vittnen ska inte känna att de hellre avstår från att berätta. En del av problemet är att den som vittnar inte har något särskilt skydd när det gäller personuppgifter, vilka blir offentliga i och med en rättegång. Det gör vittnesskyddet begränsat. Vittnens personuppgifter bör därför skyddas på ett mer effektivt sätt än vad som görs idag. Ett mer allmänt förstärkt vittnesskydd bör också tas fram och skyndsamt implementeras.

Lars-Arne Staxäng (M)